

TEKEL-TARIŞ-YATAĞAN DİRENİŞLERİ VE DERSLER

Süleyman Girgin

*Türkiye Maden İşçileri Sendikası (Türkiye Maden-İş)
Yatağan ve Havalisi Şubesi Başkanı*

Bir film var...

Sinemalarda çok seyirci çekmedi.

Filmde birçok tiyatrocu, sinemacı beklentisiz, inançla oynadı...

Bu ülkenin tarihinden bir kesit sunan “Devrim Arabaları” filminde, 1960’lı yılların başında bu ülkenin mühendislerinin imkânsızlıklar ve yokluklar içinde yerli otomobil yapma gayretini, heyecanını izliyorsunuz.

Kimse inanmazken onlar inanıyor, yabancı sermaye işbirlikçilerinin bütün engellemelerine karşın uyumadan, sonsuz bir emekle yerli arabayı yapıyorlar.

29 Ekim’de, Cemal Gürsel bu arabayla halkı selamlıyor...

Filmi izlerken heyecanlanıyorsunuz, duygulanıyorsunuz, gözleriniz yaşıyor.

Film size ülkemizin KİT’lerini hatırlatıyor.

Bu ülkenin KİT’lerinin hangi yokluklarda, hangi inanmış insanlarla, hangi heyecanlarla yapıldığını düşünüyorsunuz ve görüyorsunuz.

Filminden bugüne dönüyorsunuz ve bu halkın öz malı olan KİT’lerin “özelleştirme” adı altında yerli yandaşa, yabancı işbirlikçiye satılmasını düşünüyorsunuz; üzülüyorsunuz, üzüntünüz tepkiye dönüşüyor!

“Bu halk nasıl bu özelleştirmeyi kabullendi, neden toplumsal tepki daha güçlü olmadı?” diye düşünüyorsunuz.

Neoliberal politikaların en temel sacayağı özelleştirme...

Gündeme getirildiği ülkelerde, özelleştirme film kaplanarak halka sunuldu.

İlaçların üzerine filmler kaplanır.

Renkli filmler.

Bu filmler, hem ilacın acılığının hissedilmesini önlüyor, hem de renkli görünümüyle içmeyi teşvik ediyor.

Özelleştirmenin üzerindeki renkli filmde, “Daha fazla yatırım, istihdam, sermayenin tabana yayılması, refahın artması ve bir dizi renkli şey” vardı.

Ve ne yazık ki, tabletlerin büyük bölümü yutuldu.

Cumhuriyet ekonomisinin yıkım profesinin adı haline gelen özelleştirmeler sonunda, artık satılacak çok şey de kalmadı.

Sendikalar, aydınlar, duyarlı insanlar olarak filmin altındaki acı gerçeği görüyorduk, ama bunu halka, hatta emekçilere bile yeterince anlatamadık.

Özelleştirmenin yoksulluk, talan, yalan, güvencesiz çalışma, işsizlik, sosyal devletin erozyonu olduğunu anlatamadık.

İktidarlar da, AKP de, zaten bugün bu söylemleri ne hatırlıyor, ne de söylüyor.

Sadece özelleştireceğiz, satacağımız diyorlar.

Gerekçeye, vaade bile gerek duymuyorlar.

Özelleştirme idaresinin verilerine göre, 1986-2012 yılı arasında 16 hükümet görev yaptı.

Bu zaman diliminde, 40 milyar liralık özelleştirme geliri elde edildi.

Bunun 30 milyar TL'lik bölümü, AKP Hükümetleri döneminde gerçekleştirildi.

1984 yılında dönemin Başbakanı Turgut ÖZAL tarafından "KİT'ler özelleştirilecek sermaye halka yayılacak" denilerek kamuoyuna lanse edilen kamu kuruluşlarının satışı aradan geçen 25 yıl sonra "yabancılara satışa ve yabancılaştırmaya" dönüşmüştür.

Milli olan sadece emeğimiz kalmıştır.

Peki, sendikalar özelleştirme sürecinde ne yaptı?

Özelleştirmeye karşı sendikaların yaklaşımını/tavrını 5 grupta toplayabiliriz:

1. **Neoliberal yaklaşım:** Özelleştirilsinler. Hatta "özelleştirilen uçaklardan bir tane de biz satın alırız" anlayışı.
2. **Özelleştirilsin ama üyemiz, işçi mağdur olmasın diyenler:** Bu aynen, "balı beni yutsun ama midesinde canlı kalayım, hazmetmesin"e benziyor!
3. **Oportünist yaklaşım:** "Benim işyerim stratejik, özelleştirilmesin, diğerleri özelleştirilebilir" anlayışı.
4. **Tilki gibi ağacın altında bekleyen yaklaşım:** Özelleştirilsinler, benimle aynı düşünen sermaye grubu satın alır, işçileri bana üye yapar diyen yaklaşım.
5. **Özelleştirme karşıtı, mücadelecili yaklaşım:** "Özelleştirme talandır, yoksulluktur, toplumsal hayatın ticarileştirilmesidir, işsizliktir, sosyal devletin tasfiyesidir" diyen ve tek başına da kalsa mücadele eden yaklaşım

Böylesine parçalı, farklı anlayışlar içeren bir sendikacılık hareketinden doğaldır ki, özelleştirmeye karşı ortak bir tutum beklenemezdi.

Zaten ortak bir tutum da ortaya konulamadı.

Sendikalar olarak yerel ve tek tek mücadele etmek zorunda kaldık...

Yerel düzeyde dayanışma ve işbirlikleri gerçekleştirildi.

Örneğin, biz Yatağan'da, Tes-İş şubesi ve üyeleriyle sürekli eylemde, mücadelede birlikteliği sağlıyoruz.

Ama çatıda birliktelik sağlanamadı ne yazık ki!

Belki de sendikacılık hareketinin en geniş birlikteliği, dayanışması ve işbirliği Tekel işçilerinin direnişinde sağlandı.

Tekel direnişi biz işçilere, sendikacılara çok şey öğretti.

Ünlü bir filozof, "Bin gram teoriden, bir gram pratik daha iyidir" demiştir.

Bunu Tekel direnişinde yaşadık.

Zaten Tekel direnişinden sonra, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, olamayacak biliyoruz.

Belki, bu süreç özelleştirmeye karşı mümkün olan en geniş cephede mücadelenin yolunu da açacak.

Yerel düzeyde başlatılan direnişler, genel bir direnişe dönüşecek...

Biz Türkiye Maden-İş olarak, talan, yağma, yoksulluk, işsizlik, sömürü anlamına gelen özelleştirmeye karşı işyerlerimizde direnmekte kararlıyız.

Önümüzde, enerji özelleştirmeleri var.

Termik santraller ve bu santrallere kömür veren işletmelerin özelleştirilmesi var...

Vatana ait ne varsa satılmaktadır. Oysa Vatan çakıl ve toprak yığınınından ibaret değildir.

Biz de bu mantıktan yola çıkarak, tek başımıza da kalsak mücadele etme anlayışını sonuna kadar savunan bir yaklaşım içindeyiz.

AKP hükümetine de diyoruz ki, “Yetim hakkını gerçekten yemek istemiyorsanız en başta özelleştirmelerden vazgeçin.”

Çünkü bu kurumlarda 70 milyonun hakkı var.